

Dubieus verdienmodel Hoe Noord-Korea banden onderhoudt met regimes en rebellen in Afrika

8

14

Korter Leiden Shorts toont 138 films in vier dagen

12

Fabels 'Van één avocado per dag word je niet gezond'

Spetterend Glibberbal

Op afgeragde skelters en bankstellen gleden studententeams van de helling bij Het Glibberbal. 'Ik was bang dat jullie dood zouden gaan'

4

Dansverbod? Café de Kroeg is populair bij studenten, mede vanwege de dansfeesten. Maar volgens de gemeente ontbreken de juiste vergunningen. Buurtbewoners hebben nu een handhavingsverzoek ingediend. 'Wij kunnen moeilijk klassieke muziek gaan draaien en hopen dat iedereen blijft zitten'

6

Faculteitsraad FGGA wil meer vrouwen aan de top

De faculteitsraad van de faculteit Governance and Global Affairs (FGGA) is ontevreden over het aantal vrouwen in de top van de faculteit. 'Zitten we met 22,4 procent vrouwelijke universitair hoofddocenten aan de goede kant van het landelijk gemiddelde?'

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN

Vrouwen zijn structureel overgerepresenteerd in de lagere schalen en ondergerepresenteerd in de hogere schalen, concludeert faculteitsraadslid Sophia Ritscher naar aanleiding van het rapport over de genderverhouding en doorgroei mogelijkheden voor vrouwen bij de Haagse faculteit.

'We zien dat het percentage vrouwelijke universitair hoofddocenten slechts 23 procent is en het aantal vrouwen neemt met elke positie richting de top vanaf promovendus steeds verder af.'

Ritscher vraagt of het faculteitsbestuur concrete plannen heeft om hier verandering in te brengen. 'We willen niet alleen een presentatie, we willen ook antwoord op de vraag of het bestuur erkent dat deze genderverhouding voor academisch personeel verre van ideaal is.'

'Dit is een probleem dat al heel lang speelt', reageert Niels Laurens van het faculteitsbestuur. 'Het is overigens een probleem dat landelijk speelt. Als ik kijk naar de landelijke monitor, dan slaan ze alarm dat het aantal vrouwelijke hoogleraren in groei stagneert. Als ik dat afzet tegen deze faculteit, denk ik: nou, er zijn faculteiten waar het erger is. In de landelijke trend zitten we aan de goede kant.'

Het percentage vrouwelijke hoogleraren is landelijk 27,6 procent in 2023 en bij FGGA gaat het om 46,9 procent vrouwelijke hoogleraren. Aan heel de Universiteit Leiden gaat het gemiddeld om 31,2 procent vrouwelijke hoogleraren. Het aandeel vrouwen bij universitair hoofddocenten (UHD) ligt een stuk lager, namelijk op 22,4 procent.

Faculteitsraadslid Nikki Ikani: 'Is 22,4 procent vrouwelijke universitair hoofddocenten "aan de goede kant"?'

Laurens: 'Als ik kijk naar het historisch verloop, waar we vandaan komen, waar we naartoe moeten en het landelijk beeld, denk ik dat we op de goede weg zitten. Maar natuurlijk moeten we door blijven gaan. Er is veel aandacht voor. Het is nu eenmaal een proces en het duurt lang om deze verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke medewerkers recht te trekken. We streven naar de juiste balans.' Interim-decaan Koen Caminada: 'Ik denk dat we allemaal niet precies weten welk percentage wel goed zou zijn, maar 23 procent is gewoon niet goed. Is 50 procent mannelijke en 50 procent vrouwelijke UHD's dan goed? Dat weet ik ook niet. We zijn met elkaar in beweging, maar we moeten ook met elkaar een kader bedenken wanneer het dan wel oké is.'

Maarja Beerkens, tijdelijk vice-decaan, vindt dat er onderscheid tussen instituten gemaakt moet worden. 'Overal zitten andere knelpunten. Bij bestuurskunde hebben we dit probleem niet en is het aantal hoogleraren *fifty-fifty* verdeeld. Bij ons zijn de universitair docenten het probleem, want we hebben gewoon niet genoeg vrouwelijke kandidaten die solliciteren.'

Diversiteit is meer dan gender alleen, benadrukt Laurens. 'Dit is nu alleen het enige wat we mogen meten, dus daar ligt de focus op.'

'Het gaat er vooral om dat we van die *implicit bias* af komen', vervolgt Caminada. 'Als jullie geluiden horen over een *explicit bias*, geef dan ook zeker die signalen aan ons door. We proberen het zo bespreekbaar mogelijk te maken. We zijn er op alle vlakken mee bezig.'

'Dat vinden we het belangrijkste', stelt faculteitsraadslid Annemarie Bouwman. 'We willen dat van bovenaf uitgedragen wordt dat het echt van belang is dat er verandering komt in de genderverhoudingen bij FGGA.' Laurens: 'Dat gaan we zeker uitdragen.'

Go of theremin spelen tijdens de zestiende museumnacht

Zaterdag is de zestiende editie van de Museumnacht in Leiden. In totaal openen elf musea en culturele instellingen hun deuren voor het publiek. Daar zijn verschillende optredens van bands, rondleidingen langs bijzondere collecties en workshops. Zo heeft Japanmuseum Sieboldhuis een snelcursus Go spelen, en kun je in de hortus alles leren over hoe planten met elkaar communiceren via geur. Rijksmuseum Boerhaave biedt de unieke kans om op een theremin te spelen, het enige muziekinstrument dat je niet hoeft aan te raken. De afterparty is in De Nobel.

Archieffoto Taco van der Eb

Museumnacht, zaterdag 1 juni, vanaf 20:00
Tickets €19,50. Met LUF- of & Cultuurkaart €17,50

Raad stemt in: vice-rector mag blijven

De universiteitsraad stemde maandag na de nodige toezeggingen van het college alsnog in met de komst van de vice-rector. Voormalig FGGA-decaan Erwin Muller kan aanblijven in de nieuwe bestuursfunctie. 'Hoe langer ik naar dit voorstel kijk, hoe meer vragen ik erover heb.'

DOOR VINCENT BONGERS

De komst van een nieuwe bestuursfunctie – de vice-rector organisatieontwikkeling – in april had tot grote ergernis bij de universiteitsraad geleid. De raad voelde zich 'geschoffeerd' door het college. Zeker toen de beoogde kandidaat Erwin Muller al op YouTube als nieuwe vice-rector werd gepresenteerd terwijl raadsleden en college nog in de clinch lagen over of de nieuwe baan er überhaupt moest komen. Ook vond de medezeggenschap dat het instemmingsrecht gold voor de functie.

De raad was verder niet overtuigd van de noodzaak van de functie, vond het takenpakket onduidelijk en stelde vooral dat het college de medezeggenschap had gepasseerd door 'in bloedspeel' Muller te benoemen. Ook zorgde diens salaris, zes ton in vier jaar voor een 0,7-aanstelling, in een tijd van bezuinigingen voor veel wrevel.

De raad liet het er niet bij zitten en stapte naar de raad van toezicht van de universiteit. Die stelde een bemiddelaar aan die een besloten gesprek voerde met het college en de universiteitsraad. Tijdens die bijeenkomst erkende het college dat de raad instemmingsrecht had en bood het excuses aan voor de gemaakte fouten. Het college schreef vervolgens razendsnel een voorstel om de vice-rector in het bestuurs- en beheersreglement van de universiteit op te nemen en Mullers baan te legaliseren. Dat voorstel werd maandag met de raad besproken tijdens een chaotische vergadering met twee schorsingen. In het voorstel geeft het college meer uitleg over de taken van de vice-rector. Muller gaat de organisatie niet alleen 'wendbaarder' maken, maar het college ook adviseren over de uitvoering van het universitair strategisch plan, de bestuurlijke

inrichting van de universiteit en over crisis- en incidentenmanagement.

Te uitgebreid, vond de raad. Ebrar Kaya van studentenpartij Students' Collective wilde taken schrappen. 'Wij vinden dat de functie alleen over organisatieontwikkeling moet gaan en niet over zaken als de uitvoering van het strategisch plan, bestuurlijke inrichting en crisis- en incidentenmanagement.' Patrick Klaassen van personeelspartij UB was het daarmee eens. 'Dit is een functie van 0,7 fte. Ik zie niet gebeuren dat de vice-rector dit allemaal kan gaan doen.'

Volgens collegevoorzitter Annetje Ottow kan dat ook niet allemaal tegelijkertijd. 'We gaan zo snel mogelijk in gesprek met de vice-rector en de raad over wat de prioriteiten moeten zijn. Ik kan me voorstellen dat het pakket nu te ruim is. We stellen dan ook voor dat de vice-rector zich alleen met de organisatieontwikkelingskant van het strategisch plan bezighoudt.'

Kaya: 'Dan blijven nog steeds de bestuurlijke inrichting van de universiteit en crisis- en incidentenmanagement staan.'

Ottow: 'We hebben juist deze zaken gespecificeerd, dat was ook de nadrukkelijke wens van de raad.' Klaassen: 'Het wringt omdat aan veel punten al wordt gewerkt door allerlei medewerkers. Wat is dan de rol van de vice-rector?' 'Hij gaat niet zaken dunnetjes overdoen', reageerde vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos. 'De vice-rector gaat informatie bij elkaar brengen en zorgen voor verbinding tussen programma's. Heel veel van dat soort zaken komen nu op het bordje van het college. Hij gaat ons helpen, maar wij blijven verantwoordelijk.'

Timothy de Zeeuw van IAG wilde weten of Muller wellicht de chef reorganisatie zou worden nu de financiële nood lijkt toe te nemen. 'Het is al krap en er komen vanwege de politieke ontwikkelingen zware tijden aan. Uit de organisatie horen we dan: "Gaan er reorganisaties komen? Is de komst van de vice-rector een voorbode daarvan?"'

'Die intentie is er helemaal niet', antwoordde Ottow. 'Iedereen maakt zich zorgen over het Haagse hoofdlijnenakkoord en we moeten nog met zijn allen spreken over de consequenties daarvan.'

'Ik heb geen idee wat er allemaal bedoeld wordt met de tekst in de toelichting', aldus Klaassen. 'De vorm maakt het moeilijk om ermee in te stemmen. Hoe langer ik ernaar kijk, hoe meer vragen ik erover heb. Er staat in dat de vice-rector zicht ook richt op de 'uitwisseling, professionalisering en modernisering van de medezeggenschap'. Ik vind dat de raad dat direct met het college moet doen.'

Na een korte schorsing beloofde Ottow dat het college het pakket tot de kern zal terugbrengen. 'Laten we de toelichting niet toevoegen aan het reglement. In overleg met de raad en de vice-rector maken we dan helder hoe de invulling van het pakket er precies uit gaat zien.' Uiteindelijk paste het college het voorstel zo aan dat een krappe meerderheid - zeven stemmen voor en vijf tegen - tijdens het besloten gedeelte van de vergadering instemde met de komst van de vice-rector. De functie is voor vier jaar en kan verlengd worden met nog eens vier jaar. Daar heeft de raad adviesrecht op. Bij verdere verlenging heeft de raad instemmingsrecht.

Na ondraaglijk zware jaren zweefde ik een week hoog in de wolken

Ik had mijn proefschrift verdedigd en ik ging op wandelvakantie in Schotland. Van tevoren had ik zo half en half verwacht dat ik al stiefelend over de West Highland Way op bijzondere wijze tot inzichten zou komen. Over promoveren; over mijn postdoctorale carrièrepad; over het leven en de wereld en de dingen in het algemeen.

Misschien kwam het doordat ik niet als eenzame pelgrim reisde maar met een groep vriendinnen, misschien kwam het doordat ik de geestelijke diepte die mijn promotietraject was nog steeds niet helemaal te boven ben, of misschien laten filosofische gedachten zich simpelweg niet afdwingen – hoe dan ook bleven diepe wijsheden uit, daar in de Schotse Hooglanden. Soms ving ik even 3G met mijn telefoon en dan las ik berichten uit Nederland over studentenprotesten voor Palestina en hoe universiteitsbestuurders daar dan weer mee omgingen; over een regeerakkoord op hoofdlijnen en wat iedereen daar dan weer van dacht. Dingen waar ik normaal gesproken vast een mening over had gehad, maar nu vond ik er even niet zo veel van.

Dingen waar ik wel iets van vond, deze acht dagen in de bergen, behoorden uitsluitend tot de categorie van het zeer concrete. Het landschap (schitterend). Het weer (uitzonderlijk goed voor Schotland). Schapen (nieuwe lievelingsdieren). Midge (rotbeesten).

Beans on toast (even wennen maar na een tijdje best lekker). Whisky (even wennen en na een tijdje nog steeds best wel smerig).

Toen we met 154 kilometer in de benen aankwamen bij het eindpunt van onze tocht in Fort William was de extase groot, en we gaven ons er maar aan over. We gaven ons er zelfs dermate aan over dat we pas rond middernacht, in pub nummer drie, de gemiste oproepen van ons hostel opmerkten en erachter kwamen dat het uiterlijke incheckmoment voor ons nachtelijk onderkomen

reeds twee uur daarvoor was verstreken.

In zulke situaties heb je weinig aan een doctorstitel, ontdekte ik. Zelf kwam ik daar in die pub niet verder dan het idee om ergens in Fort William een zo comfortabel mogelijk bankje op te zoeken en het lot van de buitenslaper maar gewoon te aanvaarden. Mijn reisgenoten waren gelukkig wat meer *hands-on* ingesteld. Na wat speurwerk bij de ingang van het hostel ontdekten ze een 'emergency button', en daar kwam uit de krochten van het gebouw al een slaperige medewerker gekropen die ons toch nog toegang kon verschaffen tot onze slaapkamers. Crisis averted.

'Het gaat niet om de bestemming, maar om de reis ernaartoe', zegt men wel eens. Daar zit vast wat in, dacht ik toen ik eindelijk in mijn stapelbedje lag die nacht, maar toch gaat er weinig boven dat uitzinnige gevoel dat je kan overvallen wanneer je na een tocht vol ontberingen te lang en leste het eindpunt van je expeditie hebt bereikt.

En toen, op de valreep, toch nog een gedachte over promoveren. Want had ik het met die PhD niet net zo ervaren? Een enorme beproeving was het geweest, vijf jaar lang – leerzaam, zeker, maar bij vlagen ook bijna ondraaglijk zwaar. Maar vervolgens, bij mijn verdediging, die vijftienveertig minuten die ik in de weken daarvoor met zo veel angst en beven tegemoet had gezien, een overweldigende overwinningssensatie. Nooit eerder had ik me zo zelfverzekerd gevoeld, zo volwassen. Nog een week lang zweefde ik hoog in de wolken. Hier in Schotland, zo realiseerde ik me vlak voordat ik mijn ogen dichtdeed, was ik misschien weer een beetje op aarde neergedaald. Binnenkort zou ik moeten gaan nadenken over een volgende bestemming. Maar vooralsnog was ik vooral even heel erg gearriveerd.

Josette Daemen is postdoctoraal onderzoeker aan het Instituut Politieke Wetenschap van Universiteit Leiden

Clowns op skelters

Zaterdag deden verschillende studententeams mee aan Het Glibberbal, de Leidse versie van *Te land, ter zee en in de lucht*. Mare volgde team Carpe Noctem van begin tot eind. 'Ik was zo bang dat jullie doodgingen.'

DOOR ELENA VAN DER KLOK
FOTO'S MARC DE HAAN

Leiden, Studentenhuis HC39, 15 mei, 11:03 u 'Het is een droom om mee te doen', zegt Sjoerd Teitsma (19), student fiscaal recht. Hij is lid van het gezelschap Carpe Noctem van Augustinus. 'Ik keek vroeger altijd *Te land, ter zee en in de lucht*. En ook al is dit niet het echte programma, komt het wel in de buurt. Het is dus de uitgelezen kans om eraan mee te doen.' Over tien dagen moet het gebeuren: dan doet Teitsma met zijn jaargenoten mee aan het Glibberbal, de Leidse versie van *Te land, ter zee en in de lucht*. Dertig teams laten zich in al dan niet gammele karretjes van een steile helling duwen en proberen vervolgens om als snelste de bel te luiden, die aan het eind van de baan boven het water hangt. Hoofdprijs: een brommer van het merk Thomos. Alleen: met het bouwen van een kar is Carpe Noctem nog niet begonnen. 'Ik denk dat het uiteindelijk lastminuutewerk wordt', zegt Thieme Molenaar (21), student pedagogische wetenschappen. Materiaal hebben de studenten nog niet. 'Wij zijn niet extreem goed voorbereid', geeft Teitsma toe.

Er is wel een idee. 'We willen een skelter ergens vandaan halen en versieren', zegt Teitsma. 'Rood, blauw en geel zijn de kleuren van Carpe Noctem', vertelt Molenaar. 'Ons logo is een schild. Dus dat zouden we van karton of hard plastic kunnen maken en voorop aan de kar plakken.' 'De bel halen is ons doel', zegt Molenaar. 'Maar er doen wel een hoop teams mee', geeft Teitsma toe. 'Wij zijn halver-

wege aan de beurt. We kunnen dan een beetje afkijken. Perfect eigenlijk.' De vraag is alleen nog wie er uiteindelijk naar de bel zal springen. De nieuwe lichter van het gezelschap bestaat uit 8 man. En volgens de spelregels mogen er maximaal 3 in de kar. 'Ik weet niet of ik überhaupt zelf in die kar ga zitten. Dat zien we dan wel. Ik denk dat het een beetje gaan met die banaan wordt.'

Studentenhuis Lammerstaete, 24 mei, 15:28 Een dag voor het Glitterbal zijn de studenten eindelijk begonnen met bouwen. Ze hebben een skelter gescoord op Marktplaats. 'We hebben hem voor 25 euro gekocht', vertelt Gijs Kelhout (19), student criminologie. 'Toen we hem ophaalden bij een heel lieve oude vrouw in Oegstgeest vertelde ze dat haar kinderen van acht toch echt wel te groot werden om ermee te spelen', lacht Kelhout. 'Wij zijn dat uiteraard nog niet.' De speelgoedskelter is met moeite groot genoeg voor twee studenten, al passen hun billen onmogelijk op het dunne zadeltje. De wieltjes zijn klein en dik, het stuur is instabiel. Toch hebben ze er wat van proberen te maken. 'We hebben er lampjes opgezet en alles geverfd. Het kussentje gaan we mooi aankleden met tape. Ook hebben we de kar gestest. Met gevaar voor eigen leven zijn we wat heuveltjes afgegaan.' Bovendien heeft het team inmiddels besloten wie er

voorop zal zitten en de bel moet gaan luiden. Dat wordt uitgerend degene die negen dagen eerder zei niet te weten of hij überhaupt zou meerijden. 'De winst is in handen van Sjoerd', zegt Kelhout. 'Sjoerd kennende zal hij morgen wel een beetje tegenstribbelen van: "Is het wel handig als ik ga?" Maar hij gaat het doen.' De belangrijkste tactiek: 'Hoe dan ook wordt het drinken. Van tevoren gaan we een beetje moed indrinken. En na de rit wordt het óf het verdriet wegdrinken óf de winst vieren met bier.'

Blekerspark, 25 mei, 13:23 'Hebben jullie nog laatste woorden?' De presentator die boven op de vijf meter hoge baan staat, houdt de microfoon voor de mond van één van de leden van team 'Bieren in een bootje'. Die antwoordt schreeuwend: 'Help!' – waarna hun kar omlaag stort, de lange baan op. Backstage maken de verschillende deelnemers zich gereed. Drie studenten willen op hun eigen bankstel omlaag racen. Brandweerlieden doen mee met een zelfgebouwde kartonnen brandweerwagen. SSR-dispuut De Bokkenrijders hebben allemaal een Schotse kilt aangevraagd. Het geruite vaandel met daarop hun logo is even groot als hun skelter. Olle Baas (21), student security studies, wijst naar de voertuigen van de concurrentie. 'Hij is mooier dan die. En dan die. En die ook.' De met ballonnen volgehouden kar

van zijn eigen team, De Hervormers, is geïnspireerd door de film *Up*, vertelt Baas. 'We hebben een goede twee uur besteed om hem te versieren. We zijn alleen vergeten om de ballonnen te vullen met helium. Nu zijn we gewoon een stelletje clowns op een skelter.' 'Ik denk dat we het water ingaan', voorspelt Teitsma, terwijl hij wacht tot Carpe Noctem aan de beurt is. Kelhout: 'Maar we gaan nog steeds voor de winst. Anders kan je net zo goed niet meedoen.' Net voordat ze aan de beurt zijn maakt team 'Goat' een grote klapper. Een van de deelnemers wordt vanwege haar verwondingen weggevoerd met de EHBO-boot. Schrale troost: ze winnen wel de poedelprijs voor lelijkste val: drie xxi-frikadellen bij snackbar Hendo en acht Turkse pizza's bij Top Kebab. De crash hakt er wel in bij Carpe Noctem. De studenten staan zenuwachtig bij de start te wachten. Dan moeten ze gaan. Hun plan mislukt: als aan het eind van de baan de kar kapseist, valt Teitsma – die zou moeten bellen – in het water. Als noodoplossing neemt teamgenoot David van der Horst (19) een aanloop en springt naar de bel. Eindtijd: tien seconden. 'Iedereen maar twijfelen of we het gingen halen, maar we hebben gebeld!', jubelt Teitsma achteraf. 'Awh, wat heerlijk dit', zegt Kelhout. 'Na die val voor jullie was ik zo bang dat jullie dood zouden gaan.'

'Studentensport steeds lastiger te betalen'

De universiteitsraad wil graag dat sporten weer wat goedkoper wordt voor studenten. Het college ziet geen financiële ruimte om minder geld voor de sportkaart te vragen. Waarschijnlijk zit er voor 2025 hoogstens een bevestiging van de prijs in. 'De begrotingen staan al onder druk.'

DOOR VINCENT BONGERS

De universiteitsraad wil graag dat er een einde komt aan de stijging van de prijs van sportkaarten. Studententijdschrift PBMS had tijdens een raadsvergadering in april aandacht voor deze prijsstijging gevraagd. In 2022 betaalden studenten nog €178, in 2023 al €192 en momenteel alweer €211. 'Een stijging van zo'n 19 procent over de afgelopen twee jaar', zei PBMS-raadslid Femke Spaargaren toen. 'Van de stichting Studentensport Leiden horen we dat er best veel zorgen zijn over de stijgende kosten. Studenten vinden het steeds lastiger om het sporten te kunnen betalen.' Het wrange daarbij is dat de universiteit tegelijkertijd stelt dat sporten essentieel is voor het welzijn van studenten. Ook het college wil het sporten graag betaalbaar houden, bleek maandag tijdens de raadsvergadering waar de financiële plannen van de universiteit werden besproken. 'De tarieven gaan echter steeds omhoog, omdat de kosten stijgen, bijvoorbeeld van het personeel van het universitair sportcentrum', legde vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos uit. 'Het expertisecentrum studenten- en onderwijszaken (soz), waar het sportcentrum onder valt, gaat kijken of het mogelijk is om een prijsstijging voor 2025 te voorkomen. Dat kan alleen door de kosten te drukken. Het nemen van een aantal maatregelen zal dan ook nodig zijn. Wellicht komt er minder aanbod, of kunnen sporten op minder tijden aangeboden worden.' Extra geld is er namelijk niet, legde Ridderbos uit. 'Elke dienst, dus ook soz, moet zelfs vijf procent gaan bezuinigen. De raad en het college gaan met soz over de mogelijkheden met betrekking tot de sport praten.' De universiteit wil overigens wel een nieuw sport- en tentamen centrum bouwen, dat in 2026 open moet gaan. Waar wel meer geld naartoe gaat, is de reiskostenvergoeding. Die is laag in Leiden. Er wordt dan ook drie miljoen euro aan een 'mobiliteitsoplossing' uitgegeven. 'De faculteiten en diensten gaan dat betalen', zei Ridderbos. 'Dat heeft zijn weerslag op hun begrotingen, die al onder druk staan. Maar het is iets wat raad en college graag willen.'

TWIJFELTRAJECT

Wel of niet promoveren? Luister onze PhD-podcast!

Te veel PhD's en docenten doen onbetaald werk

De universiteitsraad heeft ingestemd met de financiële plannen van de universiteit voor de komende jaren. Wel zijn er grote zorgen over promovendi en docenten die extra taken verrichten zonder daarvoor te worden betaald. 'Promovendi zijn boos en gefrustreerd.'

DOOR VINCENT BONGERS

De raad stemde maandag in met de zogenoemde kadernota 2025-2029, dat zijn de financiële plannen van de universiteit. Alleen studentenpartij Students' Collective heeft niet ingestemd. Het akkoord werd bereikt doordat het college heeft toegezegd om op diverse punten verder in gesprek te gaan met de raad.

Een belangrijk punt is dat de raad veel signalen krijgt dat docenten en promovendi werk moeten doen dat buiten hun profiel in het zogeheten functie-ordeningssysteem (UFO) valt. Het gaat dan bijvoorbeeld om medewerkers die het profiel docent 4 hebben maar werk doen dat hoort bij docent 3. Volgens de raad zijn er met name veel promovendi die te veel onderwijs moeten geven, maar zijn er universiteitsbreed inschakelingsproblemen.

Bij de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen is er een flink aantal promovendi dat meer onderwijs geeft dan zou mogen, vertelde Max van Haastrecht van personeelspartij PhDoc. De gang van zaken op de faculteit zorgt voor 'boze en gefrustreerde promovendi'.

Het college heeft dit probleem ook geconstateerd. 'Er wordt naar een op maat gemaakte oplossing gezocht in goed overleg met de promovendi', schreef vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos in een brief aan de raad. 'Sommige promovendi (tien in totaal) zijn inmiddels akkoord gegaan met een regeling, met de vier andere promovendi is de faculteit nog in gesprek.' Volgens Van Haastrecht stelt de faculteit de situatie te rooskleurig voor aan het college. 'Er is nog steeds een probleem. Een promovendus overweegt juridische stappen. Tien promovendi zijn inmiddels inderdaad akkoord. Ik ken er een aantal die het niet eens zijn met het bestuur maar verder conflict willen vermijden, ook omdat ze aan het einde van hun contract zitten.'

Ridderbos vond het vervelend dat zaken nog niet op orde zijn. 'We moeten kijken welke stappen we nog moeten nemen nu we deze nieuwe signalen krijgen. Het college heeft tegen het faculteitsbestuur gezegd dat het moet worden opgelost.' Ridderbos beloofde ook dat hij met de raad in overleg gaat over de kwestie.

Van Haastrecht trok het vervolgens breder en haalde het recente rapport van de Arbeidsinspectie naar de werkomstandigheden op universiteiten aan. De Inspectie schrijft dat 'werknemers aangeven dat zij structureel belast zijn met meer taken en verantwoordelijkheden dan waarvoor zij zijn aangesteld. Ze werken gemiddeld zes uur per week meer dan in het contract is afgesproken.'

'Het komt vaak voor dat medewerkers taken uitvoeren die niet bij hun profiel passen', zei Van Haastrecht. 'Moet er geen onderzoek komen naar in hoeverre er voldaan wordt aan de UFO-profielen in Leiden? Er is veel onduidelijk binnen de universiteit zelf over wat mag en wat niet. Ook wetenschappelijk directeurs zijn daar niet al te goed van op de hoogte.'

'We moeten ons gewoon aan de wet en de cao houden', reageerde Ridderbos. 'Blijkbaar moeten we daar nog meer op sturen. Mocht het zo zijn dat faculteiten op grote schaal niet voldoen aan de regels, dan gaat reparatie een enorm bedrag kosten. Als dat geld er niet is, dan zal dat leiden tot bezuinigingen. Maar mocht er een probleem zijn, moeten we het oplossen.'

Wordt het straks alleen nog stiekem dansen?

Tijdens de protestmars tegen diverse aanrandingen in de Leidse binnenstad afgelopen maart blijven bezoekers van Café de Kroeg vrolijk doorfeesten

Café de Kroeg geeft al jaren dansfeesten, maar heeft daar volgens de gemeente niet de juiste vergunningen voor. Buurtbewoners zijn er klaar mee en dienen een handhavingsverzoek in. 'Wij kunnen moeilijk alleen klassieke muziek draaien om te zorgen dat mensen blijven zitten.'

DOOR LISA BOSHIJZEN
FOTO TACO VAN DER EIJN

'Als je mazzel hebt, val je in slaap en hoor je het niet meer'

wat ertoe leidde dat studentenvereniging DAC niet meer op die locatie haar borrelavonden mocht organiseren. Desgevraagd laat de gemeente weten dat er in het geval van De Kroeg nog geen besluit is genomen over mogelijke sancties of vervolgstappen.

Volgens Keurs is de algemene overlast te groot geworden: de trillingen van de bas die scheuren in de muur veroorzaken, het terras dat voor zijn raam is neergezet, ramen die vanwege sigarettenrook nooit open kunnen, schreeuwende mensen op straat, geluidsoverlast van de harde muziek. 'Het mooie aan ouder worden, is dat je ook dover wordt', lacht Keurs, spottend over zijn middelbare leeftijd. 'Ze hebben wel een audioblokker, maar de dj kan dat ding gewoon uitzetten. Dus als wij een appje sturen en de muziek zachter wordt gezet, draait de dj die langzaam weer harder. Als je mazzel hebt, val je in slaap en hoor je het niet meer.'

De gemeente heeft geluidsmetingen uitgevoerd, onder andere ook bij Keurs in huis. 'In de brief staat dat uit de eerste meting niet blijkt dat het geluid te hard was', vertelt Van Wonderen. 'Maar voor een goed onderzoek gaan ze het nog een keer meten.'

Van Wonderen: 'We hebben wel eens incidenten gehad dat de dj zelf de muziek harder ging zetten, dan word ik daar echt heel boos over. Als ze dat blijven doen, mogen ze van mij niet meer terugkomen.' Hij is erg verbaasd over de brief van de gemeente. 'Ik zit er wel mee. Je doet je best voor de buurt, je probeert eigenlijk meer te doen dan er van je verwacht wordt zodat iedereen tevreden is. Dan denk je dat je goed contact hebt met elkaar en dan krijg je zonder indicatie opeens zo'n brief.'

Van Wonderen benadrukt dat er veel moeite wordt gestoken om het contact met de burens op een goede manier te onderhouden en te luisteren naar hun zorgen. 'We hebben een WhatsApp-groep met de omwonenden en eens in de zoveel tijd gaan wij met hen rond de tafel om te bespreken wat er allemaal beter kan. We hebben het terras aan de linkerkant op verzoek weggehaald. Aan de rechterkant hebben we nog wel een terras, maar daar hebben we een vergunning voor.' De bedrijfsleider wijst naar muntjes die tussen de stoeptegels zijn ingegraven. 'Die bakenen af tot waar het terras mag staan.'

Over de rokers zegt hij: 'Wat niet iedereen begrijpt, is dat tijdens corona de rookruimtes binnen verboden werden. Tot een bepaalde tijd zijn wij verplicht onze gasten de gelegenheid te geven te roken. Dat was ook allemaal nieuw voor ons. Toen wij klachten binnenkregen over de rookgeur, hebben wij besloten hekken te plaatsen waar mensen konden roken. Zo gaat niemand meer onder het raam van de burens staan.'

Het terras en de rokers staan nu alleen nog recht voor De Kroeg, in het appartement direct boven het café woont niemand. 'Dat is onze opslag, daar staan extra stoelen en tafels en ook de luchtverfrisser en airco gaan daar doorheen. Daar kan je niet echt wonen.'

Keurs woont al twintig jaar boven Café de Kroeg en ziet de komst van Rebel Horeca Groep, die in het najaar van 2022 het bedrijf van Martin Kleinpaste overnam, als kantelpunt. 'Martin was een oude vent, iemand van mijn leeftijd. Die trapte er gewoon iemand uit als het hem niet beviel. Je merkt wel dat die strengheid behoorlijk is afgenomen.' 'Ik was er ook al toen Martin er nog was', reageert Van Wonderen. 'Het enige wat er eigenlijk is veranderd, is de naam op onze loonstrook.'

'Gaat Café de Kroeg dicht?' Met angst en ongeloof ging deze vraag rond in de Leidse *tamtam*. In WhatsApp-groepen werd een brief rondgestuurd van de gemeente, geadresseerd aan De Kroeg, waarin staat dat het pand onterecht 'gebruikt wordt als feestcafé waar meerdere keren per week tot laat in de nacht entertainment wordt aangeboden zoals het geven van de gelegenheid tot dansen', terwijl de juiste vergunning daarvoor ontbreekt.

Voor menig student is De Kroeg, ook wel bekend als Kroeg de Kroeg, een karakteriserende plek in Leiden. Waar de brief niet duidt op een sluiting van het café, zou het wel een einde kunnen betekenen van de dansavonden. 'Toen ik hier twintig jaar geleden kwam wonen, dacht ik: "Wat leuk om boven een bruine kroeg te wonen." Inmiddels is het geen bruine kroeg meer, maar een discotheek', vertelt omwonende Eric Keurs, tevens één van de initiatiefnemers voor het indienen van een handhavingsverzoek bij de gemeente.

Volgens de brief heeft Café de Kroeg een horecavergun-

ning van categorie 4, maar organiseert het volgens de gemeente feesten die alleen gegeven mogen worden door discotheken en nachtclubs van categorie 5. Aangezien het niet overeenkomt met het bestemmingsplan van de gemeente, is er ook geen mogelijkheid dat deze vergunning alsnog wordt afgegeven.

'Wij houden ons volgens ons weten aan onze vergunningen. Onze bedrijfsvoering is niet gericht op het geven van feesten, het is meer wat er gebeurt', vertelt Jeneau van Wonderen, bedrijfsleider van Café de Kroeg en rechtenstudent. 'Er kan ook niet van een ondernemer verwacht worden dat wij alleen maar klassieke muziek gaan draaien om te stimuleren dat mensen op hun stoel blijven zitten.' Namens de partij Studenten van Leiden (svl) heeft Mitchell Wiegand Bruss woensdag vragen gesteld aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiden over het handhavingsverzoek. De partij ziet het belang in van de feestavonden die worden georganiseerd door Café de Kroeg en maakt zich zorgen over de invloed hiervan op het Leidse uitgaansleven. Recent werd namelijk ook Breehuys 16 op dezelfde overtreding aangesproken,

Een verdienmodel van wanstaltige monumenten

De banden tussen Noord-Korea en zuidelijk Afrikaanse landen bedreigen de liberale wereldorde, waarschuwt historicus Tycho van der Hoog in zijn dissertatie. 'Het geld uit Afrika houdt het Noord-Koreaanse regime in het zadel.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Toen historicus Tycho van der Hoog in 2015 voor zijn masterscriptie in de Namibische hoofdstad Windhoek was om onderzoek te doen naar de geschiedenis van Namibisch bier, kon hij niet bevroeden dat hij daar iets zou ontdekken wat tot zijn proefschrift *North Korea and the Liberation of Southern Africa, 1960-2020* zou leiden. 'Ik liep door het centrum van de stad toen ik een niet te missen, gigantisch stalinistisch bouwwerk zag dat de skyline van Windhoek bepaalde. Het was heel hoog en er zat goud in verwerkt. Het gebouw schreeuwde om aandacht, het zou een koortsdroom van Trump kunnen zijn.' Het bleek te gaan om het Independence Memorial Museum, het nationale geschiedismuseum van Namibië dat is gebouwd door Noord-Korea. 'Ik dacht altijd dat Noord-Korea heel geïsoleerd was, maar toen kwam ik erachter dat het land een belangrijke rol heeft gespeeld in de geschiedenis van de bevrijdingsbewegingen van zuidelijk Afrika', vertelt Van der Hoog. Zijn interesse was gewekt.

Voor zijn proefschrift onderzocht hij de banden tussen zuidelijk Afrika en Noord-Korea tussen 1960 en 2020. Daarvoor dook hij in talloze archieven in verschillende Afrikaanse landen, Londen, Washington en Zuid-Korea. Met OSINT-technieken (het verzamelen en analyseren van gegevens uit openbaar beschikbare digitale bronnen) diepte hij allerlei nieuwe informatie op. 'Ik vond een catalogus van een Noord-Koreaanse wapenfabriek die een pdf online had staan, speeches en steunbetuigingen tussen Noord-Korea en Afrikaanse bevrijdingsbewegingen en foto's van de bezoeken van guerrillastrijders aan de Noord-Koreaanse hoofdstad Pyongyang. Een groot deel van die primaire bronnen is nog nooit eerder gebruikt door onderzoekers, omdat het veel tijd, geld en vaardigheden kost om die te achterhalen.' Ook leerde Van der Hoog Koreaans om uit Noord-Korea gevulde diplomaten te interviewen die indertijd als diplomaat op Noord-Koreaanse ambassades in Afrika hadden gewerkt. 'In de jaren zestig was het hele Afrikaanse continent bevrijd van het Westen, behalve het zuidelijke deel', legt Van der Hoog uit. Hij doelt op alle landen onder Congo, plus Tanzania. 'Tanzania is eigenlijk Oost-Afrika, maar juist daar waren veel bevrijdingsbewegingen actief. In elk land kwamen meerdere bewegingen op gang die het onderdrukte volk vertegenwoordigden.'

Maar wat had Noord-Korea daar in vredesnaam mee te maken? 'Korea is duizenden jaren een staat geweest met één politiek systeem en één religie, maar na de Tweede Wereldoorlog werd het verdeeld in Noord- en Zuid-Korea', legt Van der Hoog uit. 'Om heerschappij te krijgen over het hele schiereiland, wilden ze internationale erkenning krijgen. Ze zagen dat in Afrika bij wijze van spreken elke week een nieuw land onafhankelijk werd. In 1960 gebeurde dat bijvoorbeeld in zeventien landen. Dat maakte indruk.' Bovendien werden al die landen automatisch lid van de Verenigde Naties (VN) en de General Assembly, de algemene vergadering van de VN. 'Dat was precies de plek waar de toekomst van het Koreaanse schiereiland werd bediscussieerd. Aangezien beide Korea's lid van de VN wilden worden en als staat wilden worden erkend, hadden zij de steun van die Afrikaanse bevrijdingsregimes in de VN nodig. Die landen moesten immers nog positie kiezen.' Zuid-Korea verloor die strijd. Dat had te maken met imago en stra-

tegie, aldus de promovendus. 'Zuid-Korea werd gesteund door de VS en werd gezien als een marionet van een imperialistisch regime. De VS waren erg impopulair in Afrika, onder meer door de segregatie, waarbij de zwarte bevolking werd gediscrimineerd, en de Vietnamoorlog. Bovendien was Zuid-Korea een extreemrechtse dictatuur, terwijl heel veel bevrijdingsbewegingen juist een linkse, democratische signatuur hadden.'

Noord-Korea slaagde er wél in hun steun te winnen. Dat deden ze ten eerste door de Afrikaanse guerrillastrijders voor een kennismaking uit te nodigen in Pyongyang. 'Ze werden met alle eerblijfs ontvangen, honderdduizenden Koreanen stonden hen in een stadion toe te juichen. De Noord-Koreaanse leider Kim Il-sung was bovendien zelf ook een guerrillastrijder. Hij zei: "Ik ben een van jullie."'

Toen het eerste vertrouwen was gewonnen, investeerde Noord-Korea in ideologische centra in Afrika. 'Daar werden Noord-Koreaanse boeken, films en tentoonstellingen verspreid. Vervolgens begon het land militaire trainingen te geven en wapens aan Afrika te leveren, voornamelijk kalashnikovs. Die wapens werden door bevrijdingsbewegingen gebruikt om strijd te leveren tegen witte minderheidsregimes. Die steun was een geschenk uit de hemel.' Hoewel Noord-Korea in ruil hiervoor meer prestige verwierf in de VN, werd het doel om het Koreaanse schiereiland te herenigen niet behaald. 'Na de Koude Oorlog stortte het land economisch in. Daardoor hadden ze niet meer het geld om wapens voor Afrika te financieren. Sterker: ze moesten zelf geld gaan verdienen om te overleven. De situatie draaide vanaf begin jaren negentig dus om: Noord-Korea had ineens geld nodig van Afrika.'

Afrika betaalde de wapensteun vanaf dat moment terug door in hun landen Noord-Koreaanse monumenten te laten bouwen. 'Dat gebeurt tot op de dag van vandaag en is hun verdienmodel', zegt Van der Hoog. 'Afrika betaalt er grof geld voor.'

Het Independence Memorial Museum in Windhoek is er een voorbeeld van, maar Noord-Korea heeft ook in Zimbabwe een begraafplaats voor nationale helden van de bevrijdingsoorlogen gebouwd die, vanuit de lucht gezien, de vorm heeft van twee AK-47's waarbij elke kogel in het magazijn een graf is. In Senegal staat sinds 2010 het African Renaissance Monument, die de wederopstanding van de Afrikaanse cultuur moet voorstellen.

'De Afrikaanse gezichten van dat beeld hadden alleen een Koreaans uiterlijk gekregen, dus die moesten later nog opnieuw. De Koreaanse artiesten beheersen de gelaatsuitdrukkingen van Afrikaanse gezichten nog niet goed.'

De Afrikaanse landen en Noord-Korea hebben elkaar nodig om te overleven. 'Ze onttrekken zich beide aan de liberale wereldorde en zijn dus op elkaar aangewezen. De Afrikaanse bevrijdingsregimes begonnen als vrije, democratische regeringen maar worden steeds autocratischer. Op steun van het Westen hoeven ze dus niet te rekenen, want dat steunt alleen democratieën.'

Zolang het Noord-Koreaanse regime aan de macht blijft, zullen zij blijven investeren in de relaties met Afrika door monumenten te bouwen in ruil voor geld, stelt Van der Hoog. Die situatie is bedreigend voor de geopolitiek, waarschuwt hij.

'Noord-Korea is een vreselijk regime waar verschrikkelijke dingen gebeuren. Het geld uit Afrika helpt om het regime in het zadel te houden. Samen vormen zij een coalitie die zich steeds verder isoleert en zich tegen de liberale wereldorde afzet. De liberale wereldorde verliest daarmee legitimiteit en wordt erdoor bedreigd.'

Met zijn onderzoek hoopt Van der Hoog dat het Westen beter weet te reageren op hun banden. 'Mijn onderzoek helpt om de relatie tussen beide gebieden te verklaren en ik hoop dat het Westen een betere strategie bedenkt hoe hiermee om te gaan. Tot nu toe is het daarin namelijk niet succesvol geweest.'

Boven: Kim Il Sung tussen de Afrikaanse leiders (boven).
Daaronder: het African Renaissance Monument in Dakar,
Senegal (links) en het National Heroes Acre in Harare,
Zimbabwe (rechts)

Dreigt ook hier een opiatencrisis?

Ajda Bedene onderzocht de toename van het Nederlandse gebruik van opioïden, zoals de populaire, maar enorm verslavende pijnstillers oxycodon. 'We zijn vergeten hoe gevaarlijk ze zijn.'

DOOR ELSE VAN DER STEEG

Hoe fors is de stijging?

'De Stichting Farmaceutische Kengetallen, die data over geneesmiddelengebruik in Nederland bijhoudt, zag een enorme toename in het aantal gebruikers van oxycodon: 200.000 meer in 2015 dan in 2012. Uit ander onderzoek blijkt dat het gebruik van opioïden tussen 2013 en 2017 is toegenomen van 4,9 naar 6 procent. Dat is meer dan een miljoen gebruikers. Dat is best zorgwekkend.'

Waarom is dat aantal zo gegroeid?

'Daar zijn meer redenen voor, waarvan er veel overlappen met de situatie in de Verenigde Staten. In de gezondheidszorg, maar ook in de maatschappij, mogen we geen negatieve gevoelens meer ervaren. 'Er is geen ruimte voor pijn. Maar pijn is juist iets natuurlijk: een beschermingsmechanisme waarmee je lichaam aangeeft dat je rust nodig hebt.'

Maar er is op zich niets mis met pijn onderdrukken toch?

'We meten pijn op een schaal van nul tot tien. Een bevalling wordt gezien als een tien. Een niersteen is ook een negen of tien. Voor extreme pijn, dus ongeveer een acht of hoger, geven we altijd medicatie. Ik vind zeker dat mensen geen ondraaglijke pijn moeten hebben, maar nu wordt er al oxycodon voorgeschreven voor een vier of hoger.'

'Daar komt bij dat zogeheten *non-steroidal anti-inflammatory drugs* (NSAIDs) zoals ibuprofen en naproxen aan populariteit hebben verloren. Mensen zijn bang voor het risico op bloedingen in het maag-darmstelsel, al kun je daarvoor weer andere medicijnen slikken. NSAIDs zijn ook riskant voor mensen met hartklachten. De medische gemeenschap werd terughoudender met het voorschrijven ervan.'

'Er zijn niet veel opties als het aankomt op pijnmedicatie, veel verzekeringmaatschappijen vergoeden NSAIDs niet meer – het kost meer om een NSAID op recept te krijgen dan in de supermarkt kopen.'

'Begin 2010 werd oxycodon heel populair. Het kwam terug op de radar bij mensen als een *shiny new toy* en dokters schreven het steeds vaker voor. In veel Europese landen werd dit streng gereguleerd, maar in Nederland niet. Je kunt hier ook een herhaalrecept aanvragen, zonder met een dokter of iemand anders te praten. Ik vind dat krankzinnig. Als

ik naar een dokter bel voor een herhaalrecept, moet die vragen hoe ik me voel.'

Hoe kan dat?

'Ik denk dat we vergeten zijn hoe gevaarlijk opioïden zijn. Ze worden geclassificeerd als *controlled substance*: verslavende middelen die wel een pijnstillend effect hebben. Ze zijn effectief, maar verslavend.'

'Het is geen goed voor teken. We zagen in de vs in de jaren negentig dat er te veel opioïden werden voorgeschreven. Toen het aantal mensen dat een overdosis nam groeide, zei de overheid: we moeten er de rem op zetten. Maar toen was het al te laat, mensen waren al verslaafd. Vervolgens groeide de illegale verkoop.'

Hoe is dat in Nederland?

'We zagen een toename in het aantal ziekenhuisopnames en het aantal doden door een overdosis aan opioïden. Ook kwamen er meer mensen op de ic terecht door indirecte bijwerkingen. We zagen een toename in het aantal mensen dat overleed op de eerste hulp en ook een toename in het aantal mensen dat naar een (mentale) instelling werd overgeplaatst, wat kan duiden op verslaving.'

Wat moet er gebeuren om een opiatencrisis zoals die in de vs te voorkomen?

'Educatie. Eerst bij degenen die opioïden voorschrijven, daarna bij patiënten. Als zij begrijpen wat oxycodon is, zullen ze misschien zelf al kiezen om het niet te nemen. We kunnen alleen het legale gebruik beheersen, door het schrijven van richtlijnen en door beter om te gaan met het hanteren van pijn. Magnesium kan bijvoorbeeld ook helpen, en het is niet duur.'

En paracetamol?

'Dat is heel effectief, maar niet populair. Mensen denken dat het niet werkt. Maar je moet gewoon genoeg nemen. Voor hoofdpijn zijn twee tabletten genoeg, maar als je weet dat er pijn aankomt, zoals na een operatie, dan kun je de paracetamol op tijd innemen en blijven slikken, na consultatie met een arts. Als je het op een schema slikt, is het veel effectiever.'

'De NSAIDs en paracetamol moeten uit de schappen van de supermarkt verdwijnen. Dat kan wetenschappelijk vastgelegd worden. Ze zijn veilig en effectief als je het juiste advies krijgt: dat kan niet in de Albert Heijn, wel bij een apotheek.'

Black & Proud, maar ook verdeeld

Black Panthers-leider Elbert 'Big Man' Howard spreekt in de Mozes en Aäronkerk, Amsterdam, 1970

Via de Antillen en Suriname bereikte de Amerikaanse Black Power-beweging in de jaren zestig ook Nederland. De missie van zelfbeschikking, zelfbescherming en trots leek eenduidig, maar gaandeweg groeiden de verschillen. 'Sommigen wilden meteen revolutie.'

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO ANEFO

steund door een brede groep Curaçaoënaars, die niet alleen ontevreden was over ongelijke behandeling op de werkvloer, maar ook over de politieke en sociale hiërarchie op het eiland, waar nog steeds een witte elite aan de macht was. Dit alles kwam tot uiting bij het protest. Het werd een antikoloniaal protest met boze arbeiders, werklozen en jongeren die leuzen scandeerden tegen de *macamba*: de witte Nederlanders op het eiland. Een deel van de demonstranten is geïnspireerd door de in de jaren zestig opgekomen Amerikaanse Black Power-beweging. Hun missie: zwarte zelfbeschikking, zwarte zelfbescherming en zwarte trots. 'In 1966 werd de Black Panther Party opgericht. Ze stredden niet alleen tegen het racisme maar ook tegen het kapitalisme: hun ideeën waren een mix van black power en marxisme.'

'In Suriname waren de Black Panthers niet marxistisch, maar kapitalistisch'

De Amerikaanse overheid was bang voor de revolutionairen, vooral omdat de Panthers ook inzetten op gewapende zelfverdediging tegen politiegeweld. 'Op foto's staan leden met grote geweren in hun handen, al was dat wapengekletter meer symbolisch dan dat ze daadwerkelijk geweld gebruikten.' De beweging had ook invloed buiten Amerika. 'Internationaal nemen groepen steeds vaker het model van de Panthers over. Ook op Curaçao waar de Black Power-beweging op Curaçao voornamelijk draaide om het blad *Vitò*, gestart door een groep jongeren die na hun studie in Nederland weer naar het eiland waren teruggekeerd. Ze schreven bijvoorbeeld artikelen over raciale hiërarchie, slechte arbeidsomstandigheden van zwarten en hoe kwalijk Zwarte Piet was. Ja, dat speelde toen ook al. *Vitò* had op zijn hoogtepunt tussen de tien- à vijftienduizend lezers. Hoofdredacteur Stanley Brown richtte in 1968 The Black Panthers of Curaçao op, en leidde de opstand op 30 mei.'

De politieke invloed van de Panthers op Curaçao is uiteindelijk niet heel erg groot. 'Op de dag van de opstand kwam er een nieuwe Black Power-leider naar het eiland: Benjamin Fox, een Curaçaoënaar die een tijd in Amerika woonde. De Panthers wilden meteen revolutie, maar volgens Fox moesten de zwarte Curaçaoënaars eerst trots worden op hun eigen cultuur. Dit verschil van inzicht veroorzaakte zoveel frictie binnen de beweging dat die in 1970 uit elkaar viel, al nam het zwarte bewustzijn op het eiland wel flink toe.'

De Black Power-beweging beïnvloedde ook Suriname, betoogt De Vlucht. 'De situatie was daar vanwege de etnische samenstelling van het land anders dan op Curaçao. Veertig procent van de bevolking was van Afrikaanse afkomst en veertig procent van Indiase afkomst. De Hindoestanen begonnen wat betreft rijkdom en politieke invloed steeds meer op gelijke voet te komen met de Afro-Surinaamse be-

volking. Veel zwarte Surinamers zagen dat als een bedreiging waartegen ze zich moesten verzetten.' In deze context ontstond in 1970 Black Power Suriname. 'Opvallend is dat die beweging niet marxistisch maar kapitalistisch was. Om onafhankelijk te worden van het Westen geloofden de leden in zelfstandige economische groei.' De partij zocht in 1969 ook steun bij linkse bewegingen buiten Amerika. Overal worden op verzoek van de partij solidariteitscomités opgericht, ook in Nederland.

Een van de leiders, Elbert 'Big Man' Howard, gaf in 1970 een speech in de Mozes en Aäronkerk in Amsterdam, voor een enorm spandoek met daarop een zwarte gebalde vuist en de tekst: 'De macht aan het volk.'

De Vlucht: 'Howard voldeed precies aan het beeld dat de mensen van hem hadden: zwart leren jas, zonnebril en afro. Het was ook wel problematisch omdat hij een beetje als een exotisch figuur werd neergezet: "Goh, een echte Black Panther uit Amerika." Een lid van het comité merkte zelfs op dat de lezing zo populair was omdat het haast was alsof "je naar een dier in Artis" keek, wat een diep racistische ondertoon heeft.'

Het comité ging al na een half jaar ten onder na ruzie over de geschikte vorm van het protest en de vraag of geweld daarbij acceptabel was. Uiteindelijk zou ook de Black Panther Party uit elkaar vallen, deels door gewelddadige repressie van de overheid, deels door onenigheid over welke rol de partij internationaal moest spelen. 'De beweging was oorspronkelijk sterk gericht op de zwarte gemeenschap in Amerikaanse steden. Een deel van de Panthers vertrok echter naar Algerije en wilde betrokken zijn bij de mondiale revolutie. De FBI wakkerde dit conflict aan door nepbrieven van de ene leider naar de andere te sturen.'

De partij werd uiteindelijk in 1982 officieel opgeheven. 'Maar bij Black Lives Matter zie je sporen van de Black Power-beweging terug. De doelen zijn vergelijkbaar en er wordt ook veel verwezen naar de jaren '60: je ziet de zwarte gebalde vuist en citaten van de Black Power-leiders op spandoeken.'

Debby Esmé de Vlucht, *A New Feeling of Unity: Decolonial Black Power in the Dutch Atlantic* (1968-1973). Promotie was woensdag 8 mei

'The revolution has come. It's time to pick up the gun'

De in 1966 in Oakland, Californië opgerichte Black Panther Party for Self-Defense wilde de zwarte gemeenschap in Amerikaanse steden versterken. Zo richtte de partij centra op voor onderwijs voor zwarte kinderen, en zorgde ook voor gratis ontbijt. Gewapende panthers gingen ook in buurten patrouilleren om de bewoners te beschermen tegen politiegeweld.

Een van de slogans van de partij was: 'The revolution has come. It's time to pick up the gun.'

Dat vond ook FBI-baas J. Edgar Hoover, die de partij omschreef als 'de grootste interne dreiging voor de veiligheid van het land'. 'De FBI had een heel anti-revolutionair programma opgezet om dit soort groepen te bestrijden: COINTELPRO', zegt Debby Esmé de Vlucht. 'Dat ging heel ver. Een van de leiders, Bobby Seale, zat bijvoorbeeld vast voor betrokkenheid bij een opstand in Chicago, waarvan al snel bleek dat hij daar niet eens bij aanwezig was.' Een aantal leiders werd zelfs vermoord. In de nacht van 4 december 1969 voerde de politie van Chicago een raid uit op een appartement waar zeven leden van de partij lagen te slapen. De met machinegeweren gewapende agenten traptten de deur in en schoten Fred Hampton en Mark Clark dood.

Wat als de patiënt niet beter wordt?

Niet alle zorgverleners zijn even goed uitgerust voor palliatieve zorg, zag Anne-Floor Dijkhoorn, die burn-outs onder personeel onderzocht. 'De meesten kiezen voor de zorg om mensen beter te maken.'

DOOR ELSE VAN DER STEEG

'Het idee dat palliatieve zorg alleen over de stervensfase gaat, is verkeerd', zegt Anne-Floor Dijkhoorn. 'Het gaat ook over de tijd daarvoor. Het begint zodra je je als zorgverlener de vraag stelt: "Zou het me verbazen als deze patiënt over twaalf maanden is overleden?" Is het antwoord nee, dan moet je gesprekken met de patiënt gaan voeren: "Wat is belangrijk voor jou? Hoe wil je de tijd die je hebt doorbrengen? Wil je nog iets doen, wil je nog iets meemaken?"' Slechts een kleine groep zorgverleners is hiervoor echt goed toegerust, vertelt ze. Het onderdeel wordt in de meeste opleidingen weinig belicht, hoewel daar wel verandering in begint te komen. 'Palliatieve zorg behelst naast fysieke zorg ook psychische, sociale en spirituele zorg. In Nederland dient iedere zorgverlener het te verlenen. Als het complex wordt, kun je er een specialist palliatieve zorg bij betrekken.'

Dijkhoorn begon voor haar promotie bij het Integraal Kankercentrum Nederland (IKCN) en het Expertisecentrum Palliatieve Zorg van het LUMC aan een literatuuronderzoek hoe zorgverleners met die taken omgaan. 'Gemiddeld vonden we dat een op de vijf symptomen van een burn-out vertoont. Vervolgens keken we naar studies die de setting van een hospice met een generalistische palliatieve zorgsetting, zoals ziekenhuizen, vergeleek. In die laatste groep was de mate van burn-out hoger.'

Vervolgens hield ze interviews met zorgverleners over hun werk. 'Het gaat dan vaak over aspecten die veel impact hebben, maar waarop je geen invloed hebt: bijvoorbeeld jonge patiënten, onverwacht overlijden, of het hebben van een lange behandelrelatie. In verpleeghuizen zie je bijvoorbeeld dat verzorgenden echt een band opbouwen met hun bewoners. Wensen van een patiënt staan soms haaks op die van de zorgverlener zelf, dan kom je in een spagaat: "Wat doe ik nu? Meegaan in de wens van de patiënt en dan dus mijn eigen overtuigingen opzij zetten?" Die discrepantie hoeft niet erg te zijn, maar het is wel goed om je daarvan bewust te zijn.'

Jongere zorgverleners hebben vaak nog weinig ervaring met sterfgevallen en verdriet. 'De meeste mensen kiezen voor de zorg om mensen beter te maken, die zijn zich er misschien niet zo van bewust hoe anders de zorg is voor mensen die niet meer beter zullen worden. Op het moment dat dat niet meer lukt, ga je een heel ander traject in met je patiënt.'

Zorgverleners voelen zich niet genoeg toegerust om hiermee om te gaan. 'Het maakt onzeker als je het idee hebt dat je niet goed bent toegerust om palliatieve zorg te verlenen: dat geeft weer meer stress.'

Volgens de promovendus staan ze er bij de verwerking te vaak alleen voor. 'Zorgverleners ondernemen veel zelf om op de been te blijven. Ze zoeken bijvoorbeeld een collega op om te praten, of ondernemen na het werk een activiteit om het los te laten zoals hardlopen of tuinieren. Er zit een haat tussen die behoefte en wat organisaties aanbieden, zoals bijvoorbeeld meditatiecursussen. Werkgevers moeten daar echt nog mee aan de slag: zorg voor zorgverleners in hun beleidsplan opnemen, uitdragen dat je hier aandacht aan wil besteden. Als je de verantwoordelijkheid bij de individuele zorgverlener legt, voelt diegene dat er geen tijd is en dat de werkdruk te hoog is. Tijd is schaars in de zorg.' Bij de *peer support* pilot in het LUMC gaan zorgverleners in gesprek met collega's die getraind zijn in het bieden van een luisterend oor. 'In het kader van normaliseren zou het goed zijn om aan iedereen een keer zo'n gesprek aan te bieden, niet alleen aan de mensen met een hoge burn-out-score. Bewustwording van de impact van palliatieve zorg en het bespreekbaar maken zijn belangrijk om onze zorgverleners op de been te houden. Je kan op tijd signaleren dat het niet goed gaat met de zorgverlener: preventiever er naar gaan kijken dan het huidige reactieve beleid.' Bovendien zal de behoefte aan palliatieve zorg alleen maar toenemen, zegt Dijkhoorn. 'We zijn steeds beter in staat ziekten te behandelen: mensen leven langer met een ziekte waarvan ze weten dat ze er uiteindelijk dood aan gaan. 'Iedereen gaf aan dat het zwaar kan zijn, en een emotionele impact kan hebben. Maar het kan voldoening geven om patiënten en naasten bij te staan. Het leert zorgverleners zelf veel over het leven, het geeft ze veel persoonlijke ontwikkeling en ze ontvangen vaak dankbaarheid. Dat is ook iets om bij stil te staan. Het kan zwaar zijn, maar ook heel mooi.'

Goed (hersenen)voer

Van elke dag een avocado eten word je echt niet gezond, zegt neurobioloog Eline Dekeyster over de vele voedingshypes die op sociale media de ronde doen. 'Experimenteren met sommige diëten kan heel gevaarlijk zijn.'

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN
FOTO TACO VAN DER EB

Betere nachtrust? Minder opgeblazen buik? Glanzende huid? Het is allemaal binnen handbereik. Tenminste, als je de ontelbare levensstijlcoaches op het internet moet geloven. Neurobioloog Eline Dekeyster ziet ze 'als paddenstoeltjes uit de grond schieten'. 'Het is echt moeilijk om de goede, die er zeker zijn, eruit te pikken. Ik denk dat het belangrijk is om niet iemand samen te werken die ook echt de wetenschap achter de adviezen begrijpt.'

Dekeyster doet onderzoek naar het effect van voeding op de mentale en neurologische gezondheid en volgt zelf een ketogeen dieet. 'Dat houdt in dat je geen tot bijna geen koolhydraten eet, maar juist vetten – met name voedingsmiddelen als kokosolie, avocado, zalm, eieren, kaas of noten.' Wanneer je koolhydraten eet, zet je lichaam dat om in glucose, wat gebruikt kan worden als brandstof voor je cellen. 'Door geen glucose maar ketonen te bieden, bied je het lichaam een ander soort brandstof. Glucose geeft heel snel heel veel energie, maar werkt niet zo efficiënt. Ketonen werken iets langzamer, maar de energieopbrengst is hoger.' Ook door intermitterend fasting (acht uur een normaal maaltijdpatroon volgen, dan zestien uur vasten) kunnen ketonen in je bloed voorkomen. 'Je lichaam slaat extra energie die je binnenkrijgt op in glycogeen en vet. Glycogeen is eigenlijk een keten van glucosemoleculen, maar je lichaam kan daar maar een beetje van opslaan. De rest slaat je lichaam op als vet. Op het moment dat je niets eet, maakt je lichaam glucosemoleculen los en gaat het gebruiken als energie. Op het moment dat je al die moleculen hebt verbruikt, gaat je lichaam ketonen vrijmaken uit vet en verbrand je dus lichaamsvet.' De neurobioloog ziet dat er veel labels over ketonen rondgaan op sociale media. 'Je hoort nog steeds veel dat mensen denken dat vetten

'De extremititeiten zijn vaak fabels. Er zijn zo veel dingen die we nog niet weten'

ongezond zijn, maar dat is gebaseerd op studies uit de jaren zeventig, waarna heel erg is ingezet op de marketing van dieetproducten. We hebben vetten gewoon nodig. Het is ook niet zo dat er goede en slechte vetten bestaan, waarbij onverzadigde vetten altijd slecht zijn en verzadigde goed, of plantaardige vetten altijd goed en dierlijke altijd slecht. Dat ligt allemaal genuanceerder.' Ook superfoods bestaan niet, vertelt ze. 'Dat is iets wat wij graag willen geloven, want dan kun je gewoon je eigen levensstijl aanhouden en moet je alleen even iets extra's eten. Hypes als 'eet elke dag een avocado en word gezond' werken niet. De extremititeiten zijn vaak fabels. Er zijn zo veel dingen die we nog niet weten.'

Dekeyster benadrukt dat het belang van goede voeding voor gezonde hersenen niet onderschat moet worden. 'Twintig procent van alle energie die jij eet, wordt gebruikt door je hersenen. Neurotransmitters, belangrijke moleculen in je hersenen, worden gemaakt vanuit je voeding. Daarom heeft de kwaliteit van het voedsel dat je eet, een enorm effect op de gezondheid van je hersenen. Uiteindelijk is het een geheel van sociale interacties, genoeg beweging en gezonde voeding, maar voeding speelt echt een enorme rol bij mentale en neurologische gezondheid.' Dat laatste weet ze uit eigen ervaring. 'Ik eet al acht jaar ketogeen, omdat ik een historie heb van depressie en daarvoor ook psychiatrische behandeling nodig had. Sindsdien heb ik minder last van symptomen.' Disclaimer: 'Dit is geen wetenschap, maar een ervaringsverhaal. Ik ben zeker niet tegen medicatie.' Daarnaast zijn er signalen dat een ketogeen dieet klachten bij mensen met ADHD, autisme en Alzheimer zou kunnen verminderen. 'Zo was er een vrouw met beginnende dementie die acht maanden moest wachten op een afspraak bij de neuroloog. Met de hulp van een psychi-

ater in Amerika is ze ketogeen gaan eten, om in ieder geval iets te proberen. Tegen de tijd dat ze bij de neuroloog terecht kon, had ze geen enkel symptoom van Alzheimer meer.' Wederom een disclaimer: 'Het voorbeeld van deze mevrouw is slechts één verhaal.' Hoe dit precies kan, is nog niet helemaal duidelijk. 'Wanneer mensen ouder worden, worden de hersenen minder goed in het gebruik van glucose als brandstof. Dat begint al vanaf het moment dat mensen 35 worden, dus voor mij is dat ook al begonnen. Nu zien we bij mensen met Alzheimer dat hun glucose-metabolisme slechter werkt dan bij mensen zonder Alzheimer van dezelfde leeftijd. Van daaruit is de hypothese ontstaan dat Alzheimer wellicht gezien kan worden als een soort vorm van diabetes, maar dan in de hersenen. Met ketonen zou je de hersenen een andere brandstof kunnen bieden om die klachten te verminderen.' Dat betekent zeker niet dat het voor iedereen werkt. 'Er is een studie gedaan met keto-supplementen, waaruit bleek dat in zestig procent van de gevallen de dementieklachten bij deelnemers afnamen. Maar bij veertig procent van de deelnemers was dat dus niet het geval. Ik wil daarom echt niet zeggen dat het een wondermiddel is.' Bovendien is een ketogeen dieet niet zonder gevaar. 'Veel mensen met een bipolaire stoornis slikken lithium om hun symptomen te verminderen. Maar als je ketogeen eet, plas je meer zouten uit en óók die lithium. De psychiater moet daarom de lithiumdosis verhogen. Als dat niet gebeurt, kunnen gevoelens van depressie terugkeren. In het ergste geval kunnen mensen zelfs zelfmoord plegen. Ketogene interventies worden online veel gepromoot, maar als mensen dit vervolgen op eigen houtje gaan proberen, kan dat experimenteren in sommige gevallen heel gevaarlijk zijn.'

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van €4.500 te boven gaan

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. Leiden-Noord, basisonderwijs, 10 leerlingen. Taal en rekenen. **Leiden-Zuid**, *4 leerlingen basisonderwijs, groep 4, 5 en 6. Woordenschat, lezen. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftiendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet b.v., Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem, | +31 (0)23-574745, info@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.online
Bluesky @mareonline.nl
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 5.000

Hoofredactie:
Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Marcielle van der Kraan
m.w.s.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Else van der Steeg
e.h.van.der.steeg@mare.leidenuniv.nl
Elena van der Kloek (stagiair)
Sjors Schaap (stagiair)
Lisa Boshuizen (stagiair)

Medewerkers:
Romy van den Akker | Emiel Beinema | Lente van den Berg | Remco Breuker | Josette Daemen | Lorenzo Gerritsen | Omar Ghaly | Olaf Leeuwis | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:
Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Fotografie:
Taco van der Eb | Marc de Haan

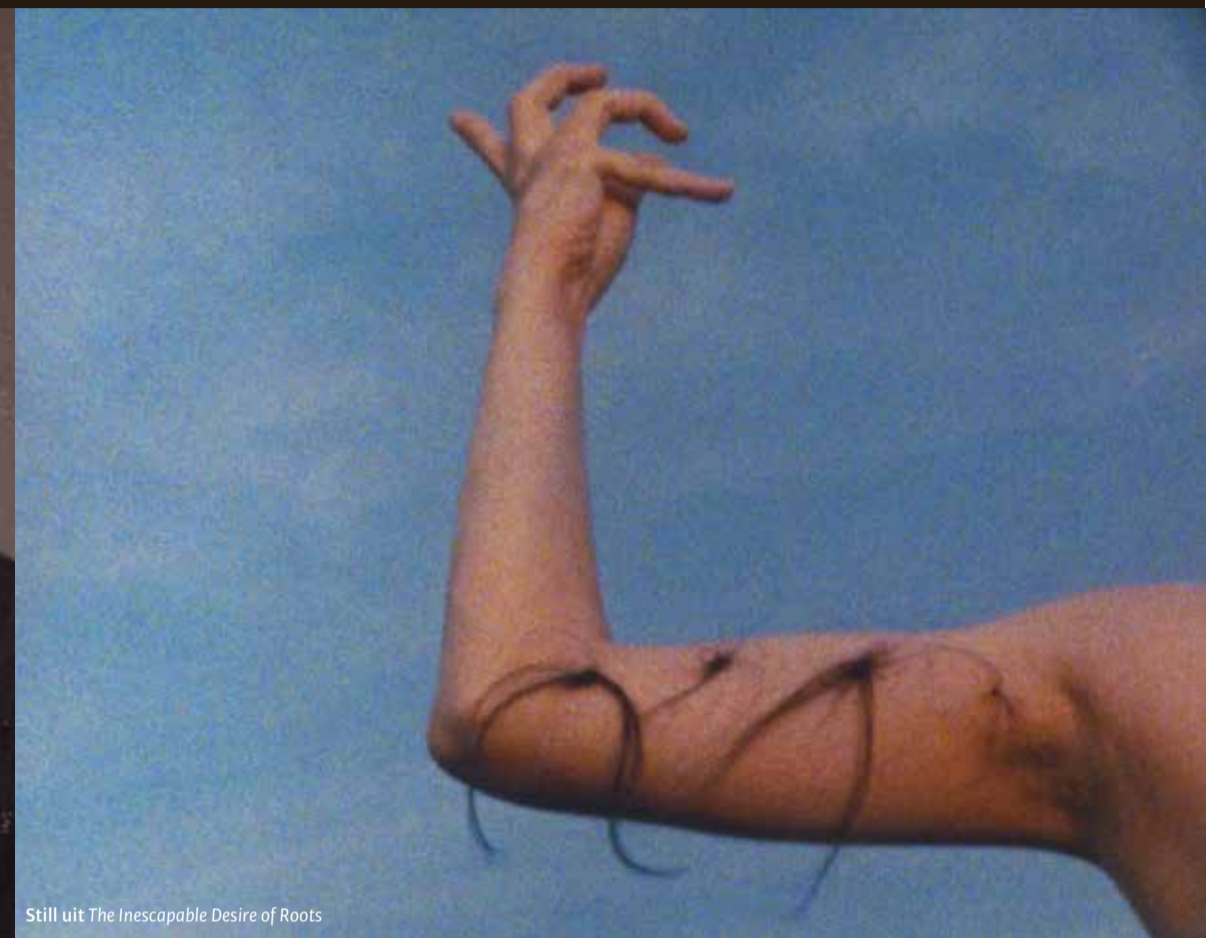
Illustraties:
Bas van der Schot | Silas.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiédruk, Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet b.v.
Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem
Telefoon 023-571 47 45 |
E-mail sales@bureauvanvliet.com
bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmann | Nour Eldin Emara | Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

Still uit *You cant get what you want but you can get me*Still uit *Between delicate and violent*Still uit *The Inescapable Desire of Roots*

Kort en goed

Op het Leiden Shorts filmfestival worden 138 korte films uit 53 landen gedraaid. Ze gaan zowel over de onmogelijkheid van geluk in Palestina als de rol van censuur op erotiek.

DOOR MARK REID

Het is bij uitstek een medium om een nieuwe creatieve visie te ontdekken', vertelt festivaldirecteur Niv Fux. 'Maar de beperkte lengte dicteert dat je als filmmaker heel nauwgezet te werk moet gaan. Bij een speelfilm heb je de tijd om uit te wijden over je onderwerp, maar voor een korte film moet je én beknopt, én heel nauwkeurig zijn als je het publiek in zo'n korte tijd wil overtuigen. Je moet een heel geconcentreerde vorm van je idee maken als je meteen hun aandacht wil pakken.' In totaal werden er zo'n twaalfhonderd films ingestuurd naar Leiden Shorts, en daarnaast gingen de programmeurs zelf ook op zoek. Uiteindelijk leidde dat tot een selectie van 138 films. Fux: 'De competitie is echt de kern van het festival. We laten het beste zien van wat er dit jaar is gemaakt. Veel films hebben hier hun Nederlandse of zelfs Europese première.' Om in aanmerking te komen mag een film niet langer zijn dan een halfuur. De kortste film in de selectie van dit jaar duurt maar zo'n twee minuten. Die korte films worden tijdens het festival in thematische blokken van vijf of zes films vertoond, van

gemiddeld zo'n anderhalf uur. 'Er waren films die we echt bijzonder vonden en die we graag aan het publiek wilden laten zien, maar die we niet direct konden koppelen aan het programma. Daar is *Kill Your Darlings* voor, de films die de programmeurs echt nog wilden delen, ook al pasten ze niet in een van de thematische programma's.' Zo is er *Naiku* (19 minuten), een grauwe film over excentrieke hooligans uit Litouwen en *Top View of my Brain as a Crime Scene* (12 minuten), een rechtbankdrama met buitenaardse wezens dat zich geheel in een bos afspeelt... of toch misschien alleen in de verbeelding van de hoofdpersoon. Een van de thematische programma's is dit jaar *We Need To Talk About...*, waar directeur Fux bijzonder trots op is. 'Dat deel is samengesteld door gastcurator Karmel Sabri die kijkt naar de dagelijkse dingen in het leven in Palestina: het klein geluk en hoe dat vaak onmogelijk is. We vonden het belangrijk om daar juist nu aandacht aan te besteden. Een ander onderdeel, *Decolonial Memories*, onderzoekt de identiteit van verschillende diaspora en hoe zij zich verhouden tot koloniale erfenissen. Dat hebben

we samen met het Wereldmuseum opgezet.' Naast de reguliere vertoningen in het Kijkhuis en PLNT zijn er ook programmaonderdelen op bijzondere locaties. Het COC en De Kroon presenteren CENSORY, een programma over erotiek en hoe dat is beïnvloed door censuur die alles wat met seks te maken heeft juist wil verhullen.

Zo zet de Belgische film *Reverse Censorship* (3 minuten) de wereld op zijn kop, door alles wat normaal gecensureerd wordt openlijk te tonen en alles wat normaal zichtbaar is, opeens te verhullen met een filter. In *Nazarbazi* (Een spel van blikken, negentien minuten) kijkt filmmaker Maryam Tafakory naar de verboden en verholde erotiek in Iraanse film. Intimiteit en zelfs aanraking zijn ten strengste verboden, dus hoe kun je in slechts een blik toch verlangens uitdrukken?

In de Sterrewacht staat voor de verandering niet astronomie, maar astrologie centraal. Fux: 'Pluto in Aquarius neemt het idee van astrologie als vertrekpunt en kijkt hoe de planeten en levende wezens op aarde veranderen, en wat dat over ons zegt als mensen, of zelfs als post-mensen.'

Opvallend onderdeel van Leiden Shorts is *Back to Basile(s)*, dat films vertoont van gevestigde regisseurs. 'Bekende filmmakers zoals Yorgos Lanthimos en Pedro Almodóvar zijn nadat ze bekend werden met het maken van speelfilms, teruggekeerd naar het format van de korte film. Dat vereist een andere aanpak. Je kan er mee experimenteren op een manier die niet mogelijk is bij speelfilms.' Daarom vertoont Leiden Shorts onder andere films van Oscarwinnaar Jonathan Glazer en winnaar van de Palme d'Or Justine Triet.

Volgens Fux weerspiegelt het thema van experiment ook het festival zelf: 'Deze editie is een manier om onszelf opnieuw uit te vinden. We zijn als organisatie aan het veranderen. Ik ben anderhalf jaar geleden begonnen als directeur, en sindsdien zijn er nog meer mensen bij het festival komen werken. We willen onze nieuwe perspectieven graag reflecteren in de films die we laten zien. En ik denk dat we dit jaar voor iedereen wel wat hebben. Kom kijken naar iets wat je prikkelt.'

Leiden Shorts, Kijkhuis, PLNT. 6 t/m 9 juni, €11,50 per programmaonderdeel (gratis met Cinevillepas)

Advertentie

**STEM
6 JUNI
VOOR
EUROPA
GROEN
LINKS PvdA**

Samenwerking in Europa heeft ons land vrede, welvaart en vooruitgang gebracht. Een sterk Europa is een sterk Nederland. Maar de groeiende invloed van populistische en radicaal-rechtse partijen zet dit onder druk. Het is belangrijker dan ooit om op **6 juni** te gaan stemmen.

Voor Europa = Voor Nederland

Samen kunnen we meer dan alleen. We beschermen de natuur en de rechten van werknemers tegenover de machtigste bedrijven. En we investeren in een bloeiende en duurzame Europese economie die werkt voor iedereen.

Voor Europa = Voor Veiligheid

Samen staan we sterker tegenover Poetin, Trump en hun radicaal-rechtse vrienden in Europa. We geven volle steun aan Oekraïne, bestrijden desinformatie en beschermen gelijke rechten en vrijheden.

Voor Europa = Voor Klimaat

Samen maken we werk van een eerlijke klimaatpak. We schaffen de miljarden aan fossiele subsidies voor vervuilende multinationals af. Dat geld gaat naar het isoleren van huizen, betaalbaar openbaar vervoer en schone energie voor een lage prijs.

Jij hebt de toekomst zelf in de hand. Laat die kans niet liggen.

Wist je dat meer dan de helft van de mensen niet gaat stemmen? Ga naar groenlinkspvda.nl/stem of Scan de qr-code om er wat aan te doen!

‘Soms vraag ik mijn moeder wat ze zou willen lezen’

DOOR LORENZO GERRITSEN
FOTO WIES VAN WETTEN

Wat doe je voor werk?

‘Ik ben redactiestagair voor LINDA.NL en moet constant de website vullen. Ik heb dagelijks redactievergadering en genoeg ideeën voor stukjes, van nieuws tot human interest en lifestyle. Laatst bleek bijvoorbeeld dat Gen Z'ers negen uur per nacht slapen. Ik vroeg aan een slaapexpert of dat wel gezond was. Vaak haal je er dan een expert bij voor de geloofwaardigheid of bevestiging wat de mensen willen lezen.

‘We zijn niet gefocust op alle trends. LINDA is een groot platform en we wil-

len niet dat het te commercieel is, dus we gaan geen medisch advies geven of bepaalde voeding promoten. Entertainment is wel een groot onderdeel van het blad. Ik beheer de mailbox en krijg dan veel persberichten over de nieuwste boeken of films. Maar je ontvangt ook vaak onzin. Als de aanhef onpersoonlijk is, weet je dat het ook naar vijftien andere bladen gestuurd is.’

Is het niet verschrikkelijk om alleen persberichten te lezen?

‘Je krijgt ook maitjes van vrouwen die

zelf iets heftigs hebben meegemaakt. Ze zijn bijvoorbeeld ernstig ziek geweest of bedrogen door hun man. Zij sturen dan hun verhaal op en vragen om een interview, omdat ze hun verhaal willen delen met andere vrouwen. Dat vind ik wel bijzonder. Meestal is het wel geschikt voor onze speciale rubrieken, bijvoorbeeld bijzondere bevallingen, en dan gaan onze redacteurs ermee aan de slag. ‘Zelf ben ik niet zo bezig met persoonlijke verhalen, maar met grotere onderwerpen. Ik werk nu aan een stuk over palliatieve zorg. Dat krijg je naast je normale behandeling als je niet beter kan worden. Ik heb interviews met artsen over hoe het werkt. Dat vind ik uitdagend, want je moet goed doorvragen voor de lezer. Een arts gebruikt namelijk veel jargon en ik ben dan bang dat ik dom overkom met mijn vele vragen. Maar je moet het wel vertaalbaar maken voor het publiek.’

En hoe doe je dat dan?

‘Je hebt de LINDA-tone of voice: dat het allemaal met een knipoog kan, niet super-serieus is en lekker doorleest. In het begin was dat eventjes wennen: ik behoor zelf namelijk niet tot de doelgroep, dat zijn meer vrouwen van dertig tot zestig. Het is daardoor soms lastig om onderwerpen te bedenken. Ik vraag me altijd af: ‘Is het wel LINDA?’ Soms vraag ik aan mijn moeder wat ze zou willen lezen.’

Is Hilversum een ander wereldje?

‘Eerst zaten we in Naarden, maar we zijn verhuisd naar het gebouw van Talpa Network in Hilversum. Ik ben niet echt bekend met BN'ers, maar je ziet ze wel vaak lopen in het gebouw, zoals Guus Meeuwis en Margriet van der Linden. Maar dan denk ik niet: ‘Oh my god!’ Linda de Mol was er ook laatst, dat was wel leuk. Zij staat natuurlijk altijd op de voorkant, maar ik vroeg niet om een foto. Ze was er voor een lunch met de hoofdredacteur. Het zijn natuurlijk ook normale mensen.’

COLUMN | OMAR GHALY

Ik kon niets fout doen en moest enkel nog worden aangenomen

Als drieste, dartelende jongerejaars had ik één groot schrikbeeld. Wat er ook met me zou gebeuren, ik werd geen saaie burgerlijke lul. Ik had meer vrijheid dan ooit. Met een beetje stufi hier en een bijbaantje daar had ik de middelen om daar op mijn bescheiden manier van te genieten.

Maar een mens wordt ouder en op een gegeven moment is de instant noodle-romantiek uitgewerkt en zoek je vastere grond onder de voeten. Het hoogst haalbare voor iemand als ik, is werken bij de overheid. Het Individueel Keuzebudget (IKB voor de liefhebbers) had ik in mijn hoofd voor de komende vijf jaar al uitgegeven. Ik zou mijn thuiswerkplek eens goed voorzien van een fijne stoel, een racefiets kopen die ik twee keer per jaar gebruik en mijn studieschuld fiscaal aantrekkelijk aflossen. Het enige wat nog tussen mij en

mijn droom in stond was aangenomen worden. Geen probleem dacht ik. Met twee bestuursjaren, zitting in denktanks en andere relevante werkervaring dacht ik wel in aanmerking te komen voor het Rijkstraineeship (RTP, de overheid gebruikt meer afkortingen dan de meest dichtgetikte student).

Dat was gerekend buiten de selectieprocedure. Omdat er niet genoeg ambtenaren zijn om 1.800 cv's door te lezen, heeft het Rijk het sollicitatietraject uitbesteed aan 'organisatieadviesbureau' Leeuwendaal. Omdat Leeuwendaal ook niet de benodigde expertise in huis heeft, wordt het Zweedse bedrijf Assessio ingeschakeld om het daadwerkelijke assessment uit te voeren. Leeuwendaal heeft overigens wel een tijdje Ronald Giphart als *writer in residence* gehad, dan weet u ook meteen dat u hem als schrijver ook nooit meer serieus hoeft te nemen.

Toverwoord in de sollicitatie is *gamebased assessment* (GBA). Vrij vertaald betekent dit spelletjes spelen op je laptop die zogenaamd iets zeggen over je persoonlijkheid. Zo moet je bijvoorbeeld een digitale ballon zo groot mogelijk opblazen zonder dat die knapt. In een ander voorbeeld moet je op het juiste moment wel of niet op een knop op je toetsenbord klikken. Voordat je begint, word je gerustgesteld: het maakt niet uit hoe je het doet, het gaat om een beeld te krijgen van jou als persoon. Ik citeer uit het informatiefilmpje: ‘Er is geen goede of

foute manier om deze opdrachten te maken...’

De praktijk blijkt toch echt anders te liggen. In de mail met mijn afwijzingsbericht zag ik namelijk dat die beslissing was genomen op basis van het aantal punten dat ik had gescoord. Ongeveer een kwart (volgens de telefoniste) kwam van het GBA. Groot voordeel van GBA is dat het zogenaamd een objectieve manier van meten is en leidt tot meer diversiteit. Nog een citaat: ‘Deze beproefde methode komt direct uit de neurowetenschappen.’ Met andere woorden: *can't argue with science*. Gelukkig heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken, met de Universiteit van Tilburg, een assessment gedaan van de assessments. Conclusies: ‘De psychometrische kwaliteit van de games elementen (sic) laat te wensen over...’ en het onderzoek ‘kan niet aantonen dat het GBA bijdraagt aan quality-of-hire.’

Op het internet vind je overigens genoeg bedrijfjes die allerlei stoomcursussen aanbieden aan iedereen die bereid is daarvoor te betalen. Ene Taco raadt aan om oud-trainees te bellen. Je zou bijna zeggen dat het objectieve en neutrale GBA toch vooral bestaande ongelijkheid in de hand lijkt te werken. Ook de persoonlijkheidstest is makkelijk te manipuleren als je weet dat er vooral gezocht wordt naar relatiegerichte personen. Eerlijkheid is nobel maar gaat je niet door de selectie helpen als je anders bent. Ik lig er overigens niet wakker van. Het IKB zal ik weliswaar moeten missen, maar mijn overgang naar deugzaam burgerman gaat onverminderd door.

Omar Ghalay studeert Egyptologie

‘De zogenaamd neutrale methode lijkt toch vooral bestaande ongelijkheid in de hand te werken’